

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoE/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222201628
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7222201628.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej v právnej veci oprávneného: H. H., N.. XX.XX.XXXX, C. A. L. X, K., zast.: JUDr. Zuzana Tóth Slezáková, advokátka, so sídlom Hlavná 40 - Vítězov dvor, Košice, a povinnej: A. X., N.. XX.XX.XXXX, C. A. K. - N. Q., C.. Č.. N. K. X, K., zast.: JUDr. Milan Kužma, advokát, so sídlom Floriánska 16, Košice, v konaní o návrhu oprávneného na výkon rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa: R. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u oprávneného, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, o odvolaní matky proti Okresnému súdu Košice II č. k. 19Em/1/2022-59 zo dňa 25.10.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vracia vec súdu 1. inštancie na ďalšie rozhodnutie a nové konanie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec maloletej sa podaným návrhom domáhal nariadenia výkonu rozhodnutia Okresného súdu Košice II č. k. 19P/101/2018-810 zo dňa 02.03.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.03.2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 19P/101/2018-829 zo dňa 03.08.2021.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Košice II ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„N a r i a ě u j e výkon I. výroku rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 19P/101/2018-810 zo dňa 02.03.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.03.2021, v spojení s opravným uznesením č.k. 19P/101/2018-829 zo dňa 03.08.2021.“

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že po dôkladnom oboznámení sa s obsahom spisu a všetkými predloženými listinnými dôkazmi, mal za preukázané, že styk matky s maloletou R. sa nerealizuje v rozsahu, ktorý zodpovedá úprave v zmysle exekučného titulu, t. j. rozsudku Okresného súdu Košice II, č. k. 19P/101/2018-810 zo dňa 02.03.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.03.2021, v spojení s opravným uznesením, č. k. 19P/101/2018-829 zo dňa 03.08.2021. Z písomných vyjadrení rodičov a rovnako aj zo skutočností uvedených v správe kolízneho opatrovníka vyplýva, že v danom prípade matka, ako povinná, nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, ktorého I. výrokom bola schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, v rámci ktorej bol upravený aj styk matky s maloletým dieťaťom. Obidvaja rodičia označujú tvrdenia druhého rodiča za nepravdivé a vymyslené a zároveň sa navzájom obviňujú z tých istých pochybení v rámci výchovy a starostlivosti o maloletú, ako napríklad nedodržiavanie školskej dochádzky či zdravotné problémy maloletej pre nevhodné stravovanie. Matka viackrát poukázala na skutočnosť,

že maloletá nechce byť u otca a každé odovzdávanie dieťaťa je sprevádzané plačom a hysterickými atakmi. Zároveň uviedla, že z otcovej strany došlo k fyzickému napadnutiu maloletej. V tejto súvislosti poukázal na to, že predmetom konania nie je zmena súdneho rozhodnutia, ale jeho výkon, kedy súd výkon nenariadi len v prípade zistených ospravedlniteľných dôvodov neplnenia. V danom prípade však matka nepreukázala ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré súdne rozhodnutie nedodržiava. Zároveň ani sociálnym šetrením a realizovaním rozhovoru s maloletou sa matkine tvrdenia o zlom vzťahu dcéry k otcovi nepotvrdili. Správanie matky zodpovedá jej postojom a vyjadreniam počas konania vo veci samej, kedy naďalej bagatelizuje svoje nedodržiavanie pravidiel, ktoré podporuje aj u dcéry. V tejto súvislosti súd prvej inštancie považuje dodržiavanie pravidiel za mimoriadne dôležité aj s ohľadom na stav maloletej, ktorá má mimoriadne problematické správanie, kde presne nastavené pravidlá a ich dodržiavanie sú nevyhnutné pre zvládnutie jej výchovy. Otec vo svojich vyjadreniach uviedol, že matka opakovane porušuje svoju povinnosť odovzdať maloletú otcovi v časoch uvedených v rozhodnutí súdu. Styk s maloletou si modifikuje a prispôbuje podľa seba a vzniknuté zmeny otcovi nekomunikuje, čo matka de facto potvrdila. Zároveň poukázal na skutočnosť, že matka maloletú na návrat k otcovi riadne nepripraví, a to najmä po psychickej stránke. Z predložených listinných dôkazov je súdu zrejmé, že matka svojím spôsobom komunikácie a konaním v maloletej vyvoláva pocit neistoty, čo sa u mal. dieťaťa v mnohých prípadoch prejavuje zlostným až hysterickým správaním. Z vyjadrení oboch účastníkov bolo preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené a ich vzájomná komunikácia je mimoriadne konfliktná, zo strany matky voči otcovi až nenávisť. Problematické vzťahy rodičov, ich neschopnosť zosúladiť výchovné metódy a s tým spojená nestabilita a neochota maloletej spolupracovať, však nie sú prekážkou pre dodržiavanie právoplatného rozhodnutia súdu a realizácie styku s maloletou v súlade s ním. Zistené skutočnosti súd prvej inštancie posúdil tak, že na strane povinnej matky neboli zistené ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré si neplní svoje povinnosti v zmysle exekučného titulu. Z tohto dôvodu mal za to, že je potrebné návrhu otca vyhovieť a výkon I. výroku rozhodnutia nariadiť.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení účastníkov konania

4. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletej. Poukázala na skutočnosť, že maloletá bola rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti otca, no súdom určený rozsah styku s matkou je pre maloletú nedostatočný, a preto opakovane za matkou uteká, a to dokonca aj v čase, keď matka nie je doma. Má za to, že existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré nebolo rešpektované rozhodnutie súdu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej (maloletá nie je nútené prevzatá od druhého rodiča, problematické správanie maloletej nie je možné pripísať na ťarchu matky maloletej). Namietala, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé aký je názor maloletej. Poukázala, že podala návrh na zmenu rozhodnutia, kedy žiada zveriť maloletú do svojej osobnej starostlivosti. Problematické správanie sa maloletej môže byť podľa matky maloletej spôsobené v určitých prípadoch aj správaním otca maloletej. Maloletá opakovane svojej matke uvádza, že sa v domácnosti otca žiť nedá, otca nemá rada, od malička im robí zle (jej a matke), čo objasňuje tým, že otec s babkou hovoria na matku maloletej zlé veci, otec aj stará matka ju bijú, oblievajú ju vodou, čo bolo potvrdené aj vo veci samej. V živote maloletej sa za poslednú dobu udiali dve výrazné zmeny, zmena základnej školy a zverenie do osobnej starostlivosti otca, ktorý má na maloletú väčší výchovný vplyv, nakoľko mu bola zverená do osobnej starostlivosti. Navrhla napadnuté rozhodnutie zmeniť a návrh otca maloletej zamietnuť.

5. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej. Uviedol, že netrvá striktno formalisticky na dodržiavaní úpravy styku, snaží sa matke maloletej vyjsť v ústrety. Maloletá od neho opakovane uteká k matke, no matka maloletej mu nedá vedieť, že dcéra je u nej. Podľa otca matka maloletú v takomto správaní podporuje. Poukázal na závery znaleckého posudku vo vzťahu k osobe matky maloletej, ktorá sleduje len svoje osobné zámery a ciele. Má za to, že matka maloletej nepreukázala existenciu ospravedlniteľných dôvodov. Tvrdenia matky maloletej o tom, že maloletú bije považuje za klamlivé. S maloletou pravidelne navštevuje odbornú psychologickú pomoc, avšak matka na spoločne dohodnuté stretnutia opakovane neprichádza, aj keď deklaruje svoj záujem sa ich zúčastňovať. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

6. K vyjadreniu otca zaslala repliku matka maloletej. Poukázala na tendenčné správanie sa starej matky maloletej k jej osobe. Opakovane poukázala na nevhodné a agresívne správanie sa otca k maloletej dcére a na závery znaleckého posudku vo vzťahu k maloletej. Podľa odporúčaní poradenského psychológa sa má otec maloletej zdržať akýchkoľvek fyzických atakov voči svojej dcére, čo však

nerespektuje. Zdôraznila, že aj otec maloletej si je vedomý, že sa maloletá dožaduje kontaktu so svojou matkou, no nie je ochotný prijať skutočnosť, že tomu tak je, pretože jej matka chýba. V ostatnom zotrvala na svojich návrhoch a vyjadreniach.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že sú splnené podmienky na zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody uvedené v odvolaní povinnej, je posúdiť, či súd prvej inštancie správne posúdil existenciu dôvodov pre uskutočnenie výkonu rozhodnutia. Odvolateľka namieta aj nepreskúmateľnosť dôvodov, pre ktoré súd uznesenie vydal.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higinsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV.ÚS 115/03).

12. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozhodnutia dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie nespĺňa zákonom vyžadované predpoklady v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nie sú zrejmé relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitost' zisťovania skutočného stavu, návrhy účastníkov na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia absentuje. Preskúmané rozhodnutie tak nenapĺňuje požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti.

13. Súd prvej inštancie rozhodol o návrhu oprávneného s poukazom na exekučný titul, t.j. rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 19P/101/2018-810 zo dňa 02.03.2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 19P/101/2018-829 zo dňa 03.08.2021 Súd ďalej dôvodil správaním sa matky, ktorá nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, nepreukázaním ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré súdne rozhodnutie nedodržiava, nevhodným spôsobom komunikácie matky s maloletou,

problematickým správaním maloletej, ktorá potrebuje presne nastavené pravidlá a ich dodržiavanie, čo je potrebné pre zvládnutie jej výchovy. V závere rozhodnutia súd konštatoval, že na základe zistených skutočností mal za preukázané, že návrh oprávneného je dôvodný. Uvedeným konštatovaním je právne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, čo do vyhovenia návrhu oprávneného, vyčerpané.

14. Poukazujúc na znenie vyššie uvedených zákonných ustanovení po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, rozsahom vykonaného dokazovania a skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, zohľadňujúc námietky odvolateľky, odvolací súd argumentuje, že preskúmané rozhodnutie trpí vadou nepreskúmateľnosti, ktorá znemožňuje odvolaciemu súdu posúdiť jeho vecnú správnosť, resp. nesprávnosť, zároveň odvolací súd považuje skutočný stav za nedostatočne zistený pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. Odvolateľka zdôvodňuje svoje odvolanie tým, že sú dané ospravedliteľné dôvody, pre ktoré nerešpektovala rozhodnutie súdu. Súd prvej inštancie síce konštatoval, že povinná tieto dôvody nepreukázala, no tento svoj záver dostatočne neodôvodnil. Odvolaciemu súdu preto nie je zrejme na základe akých skutočností dospel k záveru, že „matka nepreukázala ospravedliteľné dôvody“, a preto nemôže adekvátne posúdiť ich prípadnú ne/správnosť. Súd prvej inštancie sa rovnako nezaoberal existenciou okolností, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu a mohli spôsobiť zánik uloženej povinnosti. Na základe nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia pripustil odvolací súd daný odvolací dôvod a preskúmal tak napadnuté uznesenie. Svoje konštatovanie zdôvodňuje odvolací súd nasledovne:

15. Podľa § 372 CMP, účastníkmi konania o výkone rozhodnutia sú maloletý, ten, kto je z exekučného titulu oprávnený a povinný.

16. Podľa § 377 ods. 1, 2, 3 CMP, proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné. Odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti. Odvolanie proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia nie je prekážkou, aby súd prvej inštancie výkon rozhodnutia uskutočnil.

17. Nová právna úprava vyplývajúca z CMP týkajúca sa výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých v spojení s vyhláškou MS SR č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“) precizuje postup súdu v rámci vykonávacieho konania a zdôrazňuje ochranu maloletého dieťaťa pred ujmom, ktorá by mohla vzniknúť núteným výkonom rozhodnutia, ukladá súdu povinnosť zohľadňovať nielen správanie sa povinného pri plnení povinností, ale aj správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa a názor maloletého dieťaťa. Je povinnosťou súdu zistiť, či pre neplnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia existujú ospravedliteľné dôvody. Novokoncipované ustanovenia štvrtej časti CMP dôsledne sledujú dve fázy exekučného konania, ktoré sa uplatnia i v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, kde v prvej fáze súd rozhoduje o nariadení výkonu rozhodnutia a v druhej fáze uskutočňuje výkon rozhodnutia.

18. Cieľom vykonávacieho konania je faktické uskutočnenie práva na plnenie, a teda vynútenie povinnosti niečo plniť štátnou mocou, ktorá povinnosť bola uložená vykonateľným titulom, pokiaľ k plneniu povinností nedošlo dobrovoľne. Výsledkom vykonávacieho konania má byť splnenie povinnosti určenej vykonateľným exekučným titulom buď dobrovoľne alebo nútene a nemôže ním byť popretie exekučného titulu. Práve z uvedeného dôvodu a za súčasnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa v tomto type vykonávacieho konania, štvrtá časť CMP v spojení s citovanou vyhláškou ustanovujú postup súdu smerujúci k realizácii práv a povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia. V tomto type konania musí rozhodovaniu súdu predchádzať dôkladná úvaha založená na dôslednom zistení skutočného stavu.

19. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu zistil, že Okresný súd Košice II rozsudkom č.k. 19P/101/2018-810 zo dňa 02.03.2021 zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 27P/6/2015-154 zo dňa 30.09.2016 tak, že schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca s tým, že styk matky s maloletou bol upravený. Oprávnený svoj návrh odôvodnil tým, že napriek tomu, že rodičia sa na úprave rodičovských práv a povinností k mal. R. dohodli s tým, že túto rodičovskú dohodu schválil aj súd, matka maloletej toto právoplatné rozhodnutie súdu nerešpektuje, nedostatočne výchovne pôsobí na maloletú, mal. dcéru nepripravuje na návrat k otcovi, čo považuje

za prejav rodičovskej nezodpovednosti matky, ktorá dôležitosť dodržiavania súdneho rozhodnutia s tým spojenú stabilitu prostredia, bagatelizuje. Povinná uviedla, že podala návrh na zmenu rozhodnutia s tým, že žiada maloletú zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Povinná vo svojom vyjadrení aj odvolaní uviedla, že aktuálny stav je zapríčinený konaním oprávneného, ktorý nerešpektuje potreby maloletej byť s matkou v širšom rozsahu ako je upravené v právoplatnom rozhodnutí súdu. Jeho návrh na nútený výkon rozhodnutia považuje za škodlivý pre maloletú. Postoj otca k maloletej a aj jej matke sa podľa nej podpísal aj na správaní maloletej.

20. Odvolací súd konštatuje, že tvrdenia rodičov ohľadom nerešpektovania súdneho rozhodnutia sú rozdielne. Oprávnený označil povinnú za rozhodujúci prvok, od ktorého sa odvíja nerešpektovanie súdneho rozhodnutia. Povinná zase za hlavnú príčinu označila oprávneného a vôľu mal. R..

21. V prejednávanej veci absentuje vyrovnanie sa súdu z dôležitými zisteniami, ktoré vyplývajú už z doposiaľ vykonaného dokazovania a tvrdení účastníkov konania. Súd je povinný dostatočne zistiť skutočný stav veci tak, aby mohol konštatovať, že existujú alebo neexistujú ospravedlniteľné dôvody na strane povinnej, pre neplnenie rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, či a ako súd zisťoval a posúdil ospravedlniteľné dôvody na nepodrobenie sa rozhodnutiu povinnou. Súd musí prijať spoľahlivý zaver o neexistencii ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré dochádza k nerešpektovaniu právoplatného rozhodnutia súdu a zistiť, či je možné tieto dôvody odstrániť.

22. S poukazom na konštrukciu § 372 CMP však treba uviesť, že aj keď úlohou súdu v konaní o návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia nesporne je zabezpečiť splnenie povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, ani exekučný súd nemôže opomenúť tú podstatnú skutočnosť, že subjektom výroku rozhodnutia je maloleté dieťa, ktoré výkon rozhodnutia nemôže pociťovať pre seba nepriaznivo a s obavou. Tak ako v základnom konaní, aj v konaní o výkon rozhodnutia, má záujem maloletého dieťaťa prvoradý význam, ktorý je potrebné vždy skúmať.

23. Podľa § 38 ods. 1, 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

24. Dieťa, ktoré je výkonom rozhodnutia priamo dotknuté ako účastník konania musí v odôvodnených prípadoch dostať priestor vyjadriť svoj názor a súd mu musí poskytnúť nevyhnutnú ochranu v prípade zistenia alebo existencie skutočností spochybňujúcich, že nariadený výkon je v záujme maloletého dieťaťa. Mal. R. v auguste tohto roku bude mať XX rokov, kedy je vzhľadom na svoju rozumovú vyspelosť dostatočne schopná formulovať svoje vnútorné vzťahy a postoje k oboj rodičom. Odvolací súd má za to, že najlepší záujem maloletého dieťaťa je potrebné starostlivo posúdiť, čo je však otáznе, či sa v konaní pred súdom prvej inštancie udialo. Skutočnosť, že súd prvej inštancie do svojho rozhodnutia nezahrnul výpoveď maloletej, s ktorou vykonal pohovor jej kolízny opatrovník, považuje odvolací súd za správny a súladný so zákonom aj s najlepším záujmom mal. R.. Napokon, samotná maloletá pred kolíznym opatrovníkom vyslovila, že si želá, aby s jej výpoveďou bola oboznámená len konajúca sudkyňa. Odvolací súd na takomto postoji maloletej nevidí nič nezvyčajné či prekvapivé, práve naopak, je nanajvýš pochopiteľný, keďže z vykonaného dokazovania je zrejmé, že obaja rodičia do svojich vzťahových problémov zaťahujú aj svoju maloletú dcéru; o druhom rodičovi pred ňou hovoria v negatívnom duchu, čo má samozrejme svoj podiel aj na postoji a problematickom správaní maloletej. Pokiaľ si mal. R. želá, aby jej výpoveď nebola sprístupnená rodičom, resp. bola sprístupnená len konajúcejmu súdu, je potrebné toto pranie mal. R. rešpektovať.

25. Úlohou exekučného súdu pri dokazovaní, ktoré v tomto konaní realizuje sám bez dôkaznej povinnosti účastníkov, je v osobitostiach každej kauzy zistiť, či skutočnosti známe mu z vyjadrení účastníkov, predložených listín, odborných správ, správy kolízneho opatrovníka, alebo oznámené mu iným spôsobom, neobsahujú tvrdenia vzbudzujúce pochybnosť o tom, či uskutočnenie výkonu rozhodnutia je v záujme maloletého dieťaťa ako subjektu tohto výkonu. Záujem maloletého dieťaťa musí súd sledovať vždy a prioritne. Zabezpečenie výkonu rodičovských práv, ktoré sleduje exekučný titul nie je možné oddeliť od zabezpečenia práva na zdravý a nerušený vývoj a bezpečné prostredie maloletého dieťaťa.

26. Odvolací súd vzhľadom na uvedené skutočnosti konštatuje, že tvrdenia povinnej, ani vyjadrenia mal. R., ktorých pravdivosť mala byť potvrdená v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14P/20/2022 (netradičné výchovné praktiky otca a starej matky maloletej, bitky, ťahanie za ruky, oblievanie vodou) nie sú skutočnosti, ktoré by bolo možné bez ďalšieho ignorovať, ide o skutočnosti, ktoré nastali po vydaní exekučného titulu a tieto skutočnosti je možné sčasti považovať za dôvod obsiahnutý v § 377 ods. 2 CMP.

27. Odvolací súd poukazuje na to, že úlohou súdu pri nariadení výkonu rozhodnutia nie je primárne riešiť antagonistické postoje rodičov a z nich vyplývajúci boj o deti, ale úlohou súdu pri zabezpečení výkonu rodičovských práv (právo podieľať sa na výchove detí a právo stretávať sa s deťmi) a pri zabezpečení práva detí na styk s oboma rodičmi je riešiť, či deti svojich rodičov vnímajú ako osoby, voči ktorým majú blízky a pozitívny citový vzťah (bez ohľadu rozporov medzi rodičmi), a či ich považujú za osoby poskytujúce im pocit bezpečia.

28. Úlohou súdu prvej inštancie v zornom uhle uvedených kritérií je zistiť, či uskutočnenie výkonu rozhodnutia bude maloletá R. vo svojom vnútornom emočnom prežívaní akceptovať a či ho prijme bez vyvolania pocitov strachu o stratu vnútorného a vonkajšieho bezpečného prostredia, t. j. či sa výkonom rozhodnutia nebude cítiť ohrozená a či ho nebude subjektívne pociťovať vo svoj neprospech. Uskutočnenie výkonu rozhodnutia nemôže mať na dieťa negatívny dopad a nemôže v ňom navodiť stav nepriaznivejší, než aký má pred uskutočnením. Záujem dieťaťa sa považuje za prvoradý pri akýchkoľvek procesných postupoch a riešeníach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Dieťaťu prináleží v súdnych konaniach (a tých nedielnou súčasťou je i vykonávacie konanie) právo byť vypočuté a vyjadriť samostatne svoj názor, čím sa aktívne podieľa na rozhodovaniach vo veciach, ktoré sa ho týkajú. Podľa čl. 12 Dohovoru o detských právach, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú deťom, ktoré sú schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ich dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni. Za tým účelom sa deťom poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočuli v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ich dotýkajú, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

29. Vzhľadom na uvedené je pred uskutočnením výkonu rozhodnutia súd povinný presvedčivo a dostatočne dať odpoveď nielen na otázku, že je preukázaná existencia porušovania na výkon rozhodnutia navrhovaného exekučného titulu povinným rodičom, ale aj to, či výkon rozhodnutia je v záujme a v prospech maloletého dieťaťa. Výkon osobnej starostlivosti o maloleté deti nie je limitovaný schopnosťou rodičov túto starostlivosť materiálne zabezpečiť, ale prvoradým je zistenie, či deti u ktoréhokoľvek z rodičov, u ktorého budú v dočasnej alebo trvalej starostlivosti, budú svoj pobyt u tohto rodiča pociťovať ako pobyt u najbližšej osoby, ku ktorej majú silný citový vzťah, a u ktorej sa cítia bezpečne a či sú vo vyhovujúcom prostredí.

30. Rovnako súd disponuje dostatkom odbornej spôsobilosti, ako aj dostatkom právomoci umožňujúcej mu zistiť a rozlíšiť, či tvrdenia o skutočnostiach spochybňujúcich pozitívny vzťah dieťaťa k rodičovi (v tomto prípade k oprávnenému) sú len zavádzajúcimi a nepravdivými tvrdeniami druhého rodiča (v tomto prípade povinnej), alebo výrazom neprípustnej manipulácie dieťaťa matkou voči otcovi a otcovi voči matke, alebo či ide o tvrdenia založené na objektívnych dôvodoch (matkou tvrdené negatívne správanie sa otca a starej matky k mal. R.), z ktorého vyplýva citové prežívanie a postoj dieťaťa. Súd je schopný, plne kompetentný a povinný zistiť a rozlíšiť, či odmietanie plnenia exekučného titulu je len vecou subjektívneho negatívneho postoja povinného rodiča (t. j. či prejavom boja, ktorého prostriedkom sa stalo dieťa), ktorý nie je možné tolerovať, alebo či odmietanie plnenia exekučného titulu má objektívny a opodstatnený dôvod v ochrane záujmov maloletého dieťaťa.

31. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní je nariadiť pojednávanie a doplniť dokazovanie za účelom prešetrenia skutočností týkajúcich sa vzťahu medzi povinnou a maloletou (nedostatočné výchovné pôsobenie matky na mal. R.) ako aj vzťahu medzi oprávneným a maloletou (vyjadrenia mal. R. o nevhodnom správaní oprávneného - otca a starej matky a tvrdenie oprávneného o nepríprave mal. R. matkou na návrat k otcovi). Súd prvej inštancie si prípadne zabezpečí správu od psychológa, v ktorého starostlivosti je mal. R., a ktorú z tohto dôvodu psychológ pozná a vie dôveryhodne posúdiť súčasné zmeny v psychickom prežívaní mal. dieťaťa. Ak to bude považovať za potrebné, opätovne si vyžiada

stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý sa oboznámi s aktuálnym stavom u obidvoch rodičov a zistí subjektívny vzťah mal. R. k rodičom. Zistí stav konania, ktoré mala iniciovať matka maloletej a malo by sa viesť pred súdom prvej inštancie o zmenu exekučného titulu, prípadne s výsledkami tam vykonaného dokazovania. Tiež zistí, či matka maloletej nepodala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa dožadovala dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností k mal. R. a ak áno, či jej návrhu bolo vyhovie. Až následne súd prvej inštancie posúdi a vyhodnotí návrh oprávneného.

32. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

33. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).